

Til
Statsminister Mette Frederiksen
Social- og Indenrigsminister Astrid Krag samt
Finansminister Nicolai Wammen

Kære Mette, Astrid og Nicolai

Jeg skriver til jer som opfølgning på en række henvendelser rettet til Astrid og hendes særlige rådgiver vedr. udligningsreformen.

Furesø står i en særdeles vanskelig økonomisk situation med udsigt til at blive ramt både af ændrede udligningsregler og et ændret tilskud til afvikling af vores store gæld på 2,3 mia. kr. fra Farum-tiden. Mere end 20 pct. af kommunens samlede budget anvendes i dag til bidrag til udligningsystemet og afvikling af den historisk betingede store gæld. Øges denne belastning, vil det være en alvorlig trussel mod Furesøs udvikling.

Furesøs bidrag til udligning

De seneste 10 år er Furesøs bidrag til udligningsystemet øget med mere end 100 pct. fra 160 mio. kr. i 2009 til 323 mio. kr. i 2019. I samme periode er vores beskatningsgrundlag alene øget med 30 pct.

Vi får i 2019 og 2020 et midlertidigt tilskud på 37 mio. kr. som kompensation for de ændrede tekniske opgørelsesmetoder for udlændinges uddannelsesbaggrund og seniorer. Vi finder, at de ændrede opgørelsesmetoder er højst tvivlsomme. Ikke desto mindre bliver vi i 2021 ramt fuldt ud med en yderligere økonomisk belastning på 37 mio. kr. til følge.

I regeringens udkast til en udligningsreform står vi til at skulle bidrage med yderligere 7 mio. kr. til udligningen ud over det nuværende niveau. Samlet kan vi således i 2021 se frem til en ekstra årlig udgift på udligningsområdet på 44 mio. kr. oven i de 323 mio. kr., som vi bidrog med i 2019.

Vi kan dermed konstatere, at vi i Furesø også fremover skal betale et meget højt udligningsbeløb - herunder til kommuner, der har et lavere skatteniveau og et højere serviceniveau, end vi har i Furesø. Det finder vi ikke rimeligt, bl.a. i lyset af vores demografiske udfordringer og i lyset af, at Furesø har sociale udgifter og en andel af almene boliger, der ligger langt over landsgennemsnittet.

Vi har fra Furesøs side en række forslag til elementer, der kan indgå i forhandlingerne om en udligningsreform:

- Stærkere udligning af selskabsskatter og af dækningsafgift af offentlige ejendomme
- Demografi bør indgå med en større vægt i opgørelsen af udgiftsbehov
- Flere midler i udligningsystemet fordelt som bloktilskud
- Færre midler i puljer til senere udmøntning
- Loft over væksten i udligning

Dato: 25-02-2020

Sags id: 20/1052

Dok.nr.: 21413/20

Ledelsessekretariatet

Stiager 2

3500 Værløse

Tlf.: 7235 4000

www.furesoe.dk

Elementerne er uddybet i vedlagte bilag.

Furesø og gælden fra før kommunesammenlægningen

Furesø blev af særlige historiske grunde i Farumdelen af kommunen født med en gæld på 3 mia. kr. Gælden er i dag nedbagt til 2,3 mia. kr., og Furesø betaler hvert år 123 mio. kr. til lånet i renter og afdrag – eller mere end vi bruger på hele vores hjemmepleje. Furesø får et særligt tilskud til gældsafviklingen på 80 mio. kr., der i 2022 forsvinder og erstattes af et midlertidigt tilskud på mellem 14 og 35 mio. mio. kr. om året.

Kombinationen af det store bidrag til udligning og de meget store finansieringsudgifter til den gamle gæld er uholdbar. Vi har derfor brug for en tilkendegivelse af, at man fra statens side vil se på en løsning, der tager hensyn til Furesøs særlige udfordringer.

Dette kan eksempelvis være gennem:

- Mulighed for tilskud fra den kommende hovedstadspulje til kommuner, der er tynget af ekstraordinær stor gæld fra før kommunesammenlægningen
- Tilsagn om en låneomlægning /løbetidsforlængelse
- Tilsagn om favorable vilkår for udbetaling af den resterende del af særtilskuddet til gældsafvikling

Behov for et møde

Furesø Byråd finder, at vi har et presserende behov for at uddybe de særlige udfordringer, som kommunen står i og drøfte mulige løsningsmodeller. Jeg skal derfor endnu engang anmode om et snarligt møde med Indenrigsministeren om udligningsreform og løsning af Furesø Kommunes særlige udfordringer.

Venlig hilsen

Ole Bondo Christensen
Borgmester

Bilag – uddybning af input til udligningsforhandlingerne:

Stærkere udligning af selskabsskatter og særlige ejendomsskatter

Det er skævt, at kommuner med et meget højt provenu for selskabsskatter ikke skal bidrage mere til udligningssystemet. Vi vil derfor foreslå, at den andel af en kommunens provenu fra selskabsskatter, der ligger over eksempelvis 50 pct. af landsgennemsnittet, indregnes med 75 pct. i udligningssystemet. På den måde vil der fortsat være et incitament til at tiltrække virksomheder, men vi undgår en urimelig favorisering af de kommuner, der af historiske grunde har meget store virksomheder liggende.

Ni kommuner modtog i 2018 mere end resten af kommunernes samlede indtægter fra selskabsskat. Det fører til, at velfærden er helt forskellig fra kommune til kommune. Noget tilsvarende gør sig gældende for dækningsafgift for offentlige ejendomme.

Demografi bør indgå med en større vægt i opgørelsen af udgiftsbehov

Det er positivt, at Regeringen i Økonomiaftalen med KL har afsat midler til at imødegå det udgiftspres den demografiske udvikling fører med sig. Det er i sagens natur afgørende, at de ekstra midler bliver ført videre til de kommuner, der oplever en stor og stigende andel af børn og ældre. Derfor bør demografi ikke vægte mindre, men mere i den samlede opgørelse af udgiftsbehov. Ideen om at indføre et middellevetidskriterium bør have et ekstra eftersyn. Det er i flere analyser påvist, at den stadig lavere vægt til det demografiske udgiftsbehov giver kommuner med mange unge og personer i arbejdsstyrken mulighed for at tilbyde borgerne et højere serviceniveau end andre kommuner.

Konkret i Furesø har vi beregnet, at vi med de nuværende vægte vil blive underkompenseret med knapt 100 mio. kr. om året i forhold til de stigende udgifter, som vi de kommende år må forudse på ældreområdet.

Flere midler i udligningssystemet fordelt som bloktilskud

Vi kan forstå, at et emne i forhandlingerne er om den samlede pulje i udligningssystemet skal forøges, herunder om det særlige finansieringstilskud skal indgå.

Regeringens udspil til reform flytter store beløb rundt mellem kommunerne. Vi vil appellere til, at evt. øgede midler i systemet – herunder indregning af finansieringstilskuddet i puljen – i givet fald bliver fordelt efter bloktilskudsnøglen. Regeringens udligningsudspil skal rette op på ulighed mellem kommuner, og skabe en mere ensartet service overfor borgerne. Derfor vil det være naturligt, at evt. nye midler bliver en del af det samlede bloktilskud, og ikke anvendt til at skabe en ny skævhed mellem kommunerne.

Færre midler i puljer til senere udmøntning

En af de bagvedliggende ambitioner for en udligningsreform er, at få ført

midlerne de rigtige steder hen første gang. Puljer og særtilskud er som sådan udtryk på lapper på et uhensigtsmæssigt system.

Ved en reform af systemet må behovet for puljer blive mindre, og ikke større. Vi skal derfor opfordre til, at der i de videre forhandlinger sker en reduktion i puljernes omfang, og at definitionen af 'vanskeligt stillede kommuner' bliver gjort bredere, så eksempelvis en historisk betinget stor udfordring begrundet i gældsposter fra før kommunesammenlægningen også kan håndteres indenfor de reducerede puljer.

Loft over væksten i udligning

Kommunerne har behov for stabilitet omkring deres økonomi og udsigterne for den, så borgerne oplever en sikkerhed omkring niveauet for servicen.

I den sammenhæng er det uhensigtsmæssigt, at bidrag til udligningen kan vokse mere end indtægtsgrundlaget til kommunen, og dermed i praksis udhule grundlaget for at levere god service. Det tænker vi, der bør findes en løsning på i det videre forløb.